

Premijerski sat – 24. jun 2020.

Klub poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore

Andrija Nikolić

POSLANIČKO PITANJE

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, predsjedniku Vlade Crne Gore Dušku Markoviću, postavljam sljedeće pitanje:

Gospodine predsjedniče,

Na globalnom planu se očekuje novi talas koronavirusa, pa je novi talas moguć i u Crnoj Gori.

Šta planira Vlada da preduzme u zdravstvenom i ekonomskom smislu da suzbije moguće posljedice pandemije, ukoliko dođe do novog talasa u našoj državi?

Veliki napor i snaga institucija je pokazana u dosadašnjoj borbi sa koronavirusom. Ukoliko dođe do novog talasa pandemije korona virusa, da li će država biti spremna da i dalje na efikasan način čuva zdravlje građana i stabilnost ekonomije?

ODGOVOR

Uvaženi poslaniče Nikoliću,

Svjedočili smo da je pandemija COVID 19 izazvala dramatične posljedice po zdravlje i živote miliona ljudi širom svijeta i da, nažalost, postoje brojna pitanja u vezi novog koronavirusa na koja naučna i stručna javnost, a rekao bih i cijelo čovječanstvo – još uvijek nema odgovore.

Danas mi ne znamo:

- do kada će epidemija trajati,
- kakav će biti njen intenzitet i dalje posljedice,
- hoće li se virus ponavljati, u kojem obliku,
- kada ćemo imati vakcinu ili lijek.

Pred nama su dakle ova, i brojna druga pitanja....

Crna Gora je borbu protiv ove pošasti započela na vrijeme, još u januaru. Uradili smo sve da odložimo pojavu virusa, da ga već u toj fazi suzbijemo do nivoa kojim se može upravljati. Potom smo učinili sve da spriječimo njegovo širenje i da ga u najvećoj mogućoj mjeri eliminišemo. Svi zajedno, naporima odgovornih članova društva, postigli smo kako ste rekli, odlične rezultate koji su prepoznati nadaleko izvan naših granica.

Uložili smo danonoćni višemjesečni trud, rad, odgovornost, ali i ogromna finansijska sredstva, kako bismo sačuvali zdravlje i živote građana.

Pored ljudskih žrtava, pandemija je širom svijeta ostavila i veoma teške ekonomske posljedice. Zahvaljujući odličnim rezultatima koje smo posljednjih godina ostvarili na ekonomskom planu, i podršci naših brojnih međunarodnih prijatelja i partnera, na čelu sa EU, uspjeli smo da umanjimo negativne socijalne i ekonomske posljedice u dosadašnjoj fazi pandemije.

Odmah u martu, Vlada je donijela prvi paket mjera koji je imao dominantno socio-ekonomski karakter.

Nakon tih prvih, hitnih mjera, povelili smo sveobuhvatan dijalog sa svim uključenim društvenim akterima sa ciljem pripreme drugog paketa mjera, koji smo usmjerili prema onima kojima je najpotrebniji.

Cilj je bio da očuvamo supstancu naše ekonomije, i da šanse za razvoj ostanu realne i izvjesne. Vjerujem da smo u najvećoj mjeri uspjeli u tome. Bruto fiskalni efekat drugog paketa mjera iznosio je 75 miliona eura.

Pored toga, Vlada je formirala poseban tim koji intenzivno priprema i treći paket mjera, koji će imati prije svega razvojni karakter.

Razvojni – jer ovu krizu moramo doživjeti kao šansu da ujediniemo snage, pokrenemo potencijal i preduzetničku energiju;

- jer je naš dugoročni cilj da smanjimo uvoznju zavisnost, posebno u onim oblastima u kojima za to imamo komparativne prednosti;
- jer treba da očuvamo i osiguramo postojeća, i obezbijedimo nova radna mjesta.

Znam da neće biti lako, ali odlučnost, odgovornost i istrajnost koju smo pokazali u suočavanju sa pandemijom, najbolja su garancija da ćemo se uspješno izboriti i sa svim ostalim izazovima.

Uvaženi poslaniče, poštovani građani,

Uvjeravam vas da ćemo se boriti i izboriti za našu domaću pamet i potencijal, ekonomski i svaki drugi. Za svako radno mjesto, s kraja na kraj Crne Gore, jer ono danas vrijedi više nego ikada do sad.

Razumijem brojne teškoće i brojne realne životne probleme sa kojima ste se svi vi morali suočiti u ovoj situaciji. Uradili ste to odgovorno i dostojanstveno, i na tome vam zahvaljujem.

Nažalost, bilo je i primjera neodgovornog odnosa koji ne bi bili vrijedni pomena, da ne predstavljaju opasnost za cijelo društvo.

Vidjeli smo da se najveći broj novih slučajeva obolijevanja u ovom trenutku jasno i nesumnjivo može povezati sa svega nekoliko pojedinaca, a ono što ih karakteriše je činjenica da su nastali direktnim izigravanjem mjera i preporuka Vlade i Ministarstva zdravlja.

Sa prisustvom na fudbalskoj utakmici u Beogradu direktno se može povezati klaster iz Budve koji trenutno broji 11 oboljelih, ali i tri dodatna slučaja unosa virusa koji za sada nijesu rezultirali sekundarnim obolijevanjem, dok se čak 31 slučaj u rožajskom klasteru sa širenjem u Bar i Ulcinj i Berane povezuju sa nedozvoljenim prekograničnim kretanjem u opštinu Tutin u Srbiji. Ukupno 42 od 59 slučajeva ili 76%. Takođe, epidemiološko istraživanje je u toku za 12 novih slučajeva, sa sličnim indicijama unosa.

Nauka je jasna oko jedne stvari, a to je da će u slučaju nepoštovanja mjera prevencije, a posebno fizičkog distanciranja, nošenja maski i higijene ruku, vrlo vjerovatno i moguće doći do ponovnog masovnijeg obolijevanja čak i prije jeseni, odnosno prije nego što smo očekivali.

Kada je riječ o trenutnom nivou obolijevanja kod nas, ono što zabrinjava je činjenica da smo opet izloženi importaciji sa više strana i na još više lokacija nego u martu, kao i činjenica da je broj kontakata koje su oboljeli ostvarili – veoma visok.

Posebno zabrinjava način na koji je došlo do istovremene importacije virusa koji ukazuje na nizak stepen kolektivne odgovornosti, ali i ličnog osjećaja opreza, i opasnosti od zaraze.

Struka i nauka nas upozoravaju da trenutno ne postoji ni jedan validan naučni dokaz koji bi ukazivao na slabljenje virusa, niti trenutno postoji adekvatno naučno objašnjenje za to.

I ovom prilikom ističem da su sve mjere koje se donose utemeljene na stručnom znanju, naučnim dokazima i trenutno važećim preporukama javno-zdravstvenih agencija i vlasti, prije svega Evropskog centra za prevenciju bolesti, Svjetske zdravstvene organizacije, i Evropske komisije.

Poštovani poslanici,

Ponovno širenje virusa opet je stavilo pred ispit naše institucije, u prvom redu zdravstveni sistem. Želim da odam priznanje svim institucijama i desetinama hiljada zaposlenih koji su pokazali visok stepen znanja, odlučnosti, razumijevanja, odgovornosti, jedinstva i solidarnosti.

Pozivam građane da svi damo doprinos u prevazilaženju ove krize, da očuvamo zdravlje i živote, ali i da u najvećoj mogućoj mjeri očuvamo i našu ekonomiju i finansijski sistem.

I mi se, kao i sve mediteranske zemlje koje su značajne prihode ostvarivale od turizma, suočavamo sa desetkovanom posjetom turista. Ali ne smijemo sa tim da se pomirimo, da budemo bez ideja i bez reakcija, i da sjedimo skrštenih ruku.

Naprotiv, u okviru NKT oformili smo poseban Operativni štab za turističku privredu koji svakodnevno analizira scenarije, razvija procedure za institucije i pravi planove kako da u našu zemlju dođe što veći broj turista, a da njihov boravak prođe bez rizika ili sa što manje rizika po sve nas.

Zadatak cijelog društva je da u ovim uslovima pokažemo, možda i na još bolji i cjelishodniji način, ono što će pokazati mnoge druge turističke destinacije – da smo odgovorni i da će u našoj zemlji turisti biti sigurni.

Uvjeren sam da ćemo odgovoriti svim ovim izazovima jednako kao što smo to uradili i u prvoj fazi pandemije.

Hvala na pažnji.

Klub poslanika Demokratskog fronta

Nebojša Medojević

POSLANIČKO PITANJE

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, predsjedniku Vlade Crne Gore Dušku Markoviću postavljam sljedeće pitanje:

Da li se skorašnje izjave nekih ministara mogu shvatiti kao priznanje Vlade da je neoliberalni ekonomski model, koji ova vlast u kontinuitetu sprovodi od 1998. godine, doživio krah i da je doveo do ekonomske korupcije, siromaštva, ekstremne socijalne nejednakosti, dužničkog ropstva i sloma javnih finansija?

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

ODGOVOR

Poslaniče Medojeviću,

Naravno, kao i uvijek, Vi i pitate, i dajete odgovor. I naravno, to Vam može biti i to Vam pripada kao poslaniku.

Ali i to odgovor u kojem presuđujete neoliberalizmu, kao malo ko u ekonomskoj istoriji.

Dozvolite da poslanike podsjetim da sam svoj ekspozé za mandatara predstavio u ovoj Skupštini u novembru mjesecu 2016. godine.

I da se osnovni ekonomski koncept tog ekspozéa oslanjao na nekoliko stubova. Ponoviću:

Jačanje makroekonomske stabilnosti, kao **prvi**;

Kontinuirani razvoj kvalitetne infrastrukture, valorizacija prirodnih resursa i realizacija razvojnih projekata, posebno u sektorima u kojima Crna Gora ima komparativne prednosti, kao **drugi**,

Unapređenje konkurentnosti ekonomije, kao **treći**.

Sve ovo – usklađeno sa dosadašnjim iskustvom i razvojnom vizijom naše zemlje.

Dozvolite i da Vas podsjetim da je našim Ustavom, u okviru poglavlja **ekonomsko uređenje**, u članu 139, propisano, a razumio sam da ste i Vi učestvovali u izradi tog Ustava:

Ekonomsko uređenje zasniva se na slobodnom i otvorenom tržištu, slobodi preduzetništva i konkurencije, samostalnosti privrednih subjekata i njihovoj odgovornosti za preuzete obaveze u pravnom prometu, te zaštiti i ravnopravnosti svih oblika svojine. Iza svega ovoga vjerujem, jer se do sada nijeste odrekli, stojite i Vi lično.

Dakle poslaniče Medojeviću,

Od 2007. godine, prosječni realni ekonomski rast je iznosio 2,8%, dok je kumulativni rast u pomenutom periodu iznosio 42,4%, pri čemu je bruto domaći proizvod više nego dupliran. U odnosu na Vaše ocijene o katastrofičnom stanju.

Dohodak po glavi stanovnika je od obnove državne nezavisnosti povećan 2,2 puta, sa 3.539 eura na 7.888 eura prema preliminarnim podacima Monstata o nominalnom iznosu BDP-a za 2019. godinu.

Prosječna neto zarada je u istom periodu porasla sa 282 eura na 515 eura, dok je broj zaposlenih prema administrativnim podacima porastao sa 150 hiljada u 2006. godini, na više od 203 hiljade u 2019. godini, što je prosječni rast od 35%.

Od zemalja u regionu, Crna Gora ima i najveću prosječnu penziju i prosječnu neto zaradu u 2019. godini. Pored toga, ukupan priliv stranih direktnih investicija u periodu 2006-2019. godina iznosio je 10,3 milijarde eura, dok je neto priliv iznosio sedam milijardi eura.

Prosječno učešće priliva stranih investicija u BDP-u u periodu 2006-2019. godina iznosi preko 21%, što je ubjedljivo najveći procenat, ne u regionu, nego na cijelom prostoru Jugoistočne Evrope.

Poslaniče,

Zaduživanje u svrhu izgradnje infrastrukture je preduslov realizacije dosadašnjih i budućih razvojnih projekata. Istovremeno – nekoliko godina uzastopno, prekinuli smo praksu zaduživanja radi likvidnosti tekućeg budžeta.

Sa daljim učešćem domaćih, prevashodno privatnih ulaganja, kao i uvezivanjem poljoprivredne proizvodnje i turizma, stvaraju se pretpostavke za dugoročnu održivost i jačanje izvoznog potencijala naše ekonomije. Potencijal za rast ekonomije kroz investicione aktivnosti osim u sektoru turizma, postoji i u energetici, poljoprivredi i prerađivačkoj industriji, što su strateški prioriteti Crne Gore.

Konačni, podaci za uporednu statistiku sa zemljama EU pokazuju da je bruto domaći proizvod po glavi stanovnika u 2010. u Crnoj Gori iznosio 41% prosjeka EU, dok je u 2018. iznosio 48% prosjeka EU, što je najveći procenat u regionu Zapadnog Balkana.

Eto toliko o krah, ropstvu i slomu na kojima ste i danas pokušali da uberete pokoji poen.

Uvaženi poslanici,

Ekonomski model zasnovan na slobodnom i otvorenom tržištu uz punu odgovornost države za preuzete obaveze, a nikako isprazni spiskovi političkih želja u ekonomiji, čini Crnu Goru zemljom socijalne pravde!

Ipak, istorijsko zaostajanje za regionalnim i globalnim tokovima ne ostavlja nam prostor za trošenje vremena i resursa kojima raspolažemo. Naročito kada se u aktuelnoj situaciji od marta mjeseca suočavamo sa nezabilježenim fenomenom u novijoj istoriji. Kako kaže poslanik

Medojević – zavjerom velikih. Pitaću ga da mi kaže po imenu i državu i zvaničnika koji učestvuje u ovoj zavjeri da bi mogli da se branimo.

Dakle, naročito kada se u aktuelnoj situaciji od marta mjeseca suočavamo sa nezabilježenim fenomenom u novijoj istoriji. Pandemijom koja je učinila da ovo bude trenutak početka jedne velike globalne KRIZE, koja će ostaviti nesagledive posljedice na svjetsku ekonomiju.

Država upravo na takvim izazovima pokazuje svoju sposobnost da čineći sve što joj je na raspolaganju – postigne i da kriza bude manje razorna za privredu i građane. To je ujedno i razlog da Vlada interveniše mjerama makrostabilizacije kako bi neutralisala pogubne posljedice.

Dakle, Vlada je bez odlaganja, zajedno sa socijalnim partnerima, privredom, uglednim ekonomistima, obavila dijalog koji je bio vezan za tri paketa mjera pružanja podrške privredi, zaposlenima i socijalno ugroženim građanima.

Kada ovakva **kriza izbije**, i problem stigne u svaku kuću i na svaki sto, nijedan teorijski model ne može da ga riješi – jer nema istovjetnog primjera u novijoj istoriji. Zbog toga su upravo mjere koje su donijete u prethodnom periodu na svim nivoima upravljanja bile **brze i konkretne**, zasnovane na potrebi naših građana i naše privrede, a ne na onome što je neko u svom teorijskom radu zapisao!

Svjesni smo uloge države, i nećemo dopustiti da ovaj ekonomski model preraste u dirigovanu ekonomiju. Naprotiv, sve mjere i instrumente donosimo uvjereni da je državni intervencionizam u vanrednim ekonomskim okolnostima potreba privrede, ali i obaveza Vlade.

A ona se odgovorno umiješala u privredni život u dijelu smanjenja neizvjesnosti i postepenog vraćanja privrede na stanje koje je bio prije izbijanja krize.

Dakle, cilj svega je pokretanje ekonomske aktivnosti, sa ograničenim djelovanjem naših mjera, koje će vremenom biti ukinute, a prepuštene slobodnom i otvorenom tržištu kao ekonomskom modelu razvoja Crne Gore.

Poslaniče Medojeviću, na početku ste me pitali. I mene ali ste se uglavnom obraćali građanima – da li ima primjera u svijetu da se zabrani, zabranjuje ulazak ili hapse poslanici? Nema primjera u svijetu da poslanici nacionalnog parlamenta četiri godine ne ulaze u parlament a lokalni ulaze kroz prozor i sporedna vrata. Jedinствен primjer u svijetu. Da li ima primjera hapšenja sveštenika? Ima u svim državama u kojima sveštenici ne poštuju zakon. Imao sam prilike da gledam, npr. kako to radi grčka policija i grčka Vlada. Pošto ste stalno na društvenim mrežama pogledajte. Kako je to radila makedonska Vlada, kako je to radila Rusija, ali takođe poslaniče Medojeviću, nema na svijetu zemlje ili smo jedina zemlja u kojoj crkva i sveštenici ne poštuju državu u kojoj služe. Ne poštuju njene zakone, nijesu registrovani, ne plaćaju poreze, ne registruju svoje sveštenike. Ni jedne države, osim ove.

Pa ćemo poslaniče Medojeviću, kada to pitanje otvarate početi od samog početka, od principa vladavine prava i na još nekim drugim pitanjima. Čekam da ih otvorite u nastavku.

Klub poslanika Socijaldemokratske partije

Raško Konjević

POSLANIČKO PITANJE

Poštovani predsjedniče Vlade,

da li je Vlada razmatrala problematiku kompanija u većinskom državnom vlasništvu koje posljednjih godina bilježe negativne rezultate i gomilaju poreske i druge dugove. Da li je nadležno ministarstvo vršilo nadzor u dijelu sprovođenja Zakona o zaradama u javnom sektoru u tim kompanijama? Da li ocjenjujete opravdanim ili se slažete sa osudom javnosti da menadžeri u kompanijama koji su milionski gubitaši ili poreski dužnici imaju neprimjereno visoke zarade od vise hiljada eura i da li je time prekršen Zakon? Da li mislite da zakon treba da važi i za njih? Vlada je na kraju mandata. Minimalna penzija je najmanja u regionu. Minimalna zarada takođe. Prosječna zarada je porasla sa 511 na 520 eura. Stopa nezaposlenosti je među najvećim u regionu.

Vlada Hrvatske je u svom mandatu povećala minimalnu zaradu za 106 eura, a prosječnu platu za 160 eura. I u Rumuniji je prosječna plata skoro udvostručena i sada iznosi 620 eura, plate ljekara su na 2.700 eura, a medicinskih sestara 1.000 eura. Vlade mnogih zemalja su uradile značajne napore da smanje i poreze za svoje poslodavce, a kod nas su opterećenja za poslodavce najveća u regionu. Da li rast prosječne zarade u Crnoj Gori u posljednje četiri godine od 511 – 520 eura može za rezultat da ima poboljšanje životnog standarda građana, posebno imajući u vidu činjenicu da 90.000 zaposlenih prima platu do 400 eura.

Zašto Vlada nije još predložila usvajanje Zakona o PIO. Kada će biti usvojene izmjene zakona o PDV da se ispravi nepravda da samo petnaestak privilegovanih hotelijera placa PDV po 7%, a svi ostali ugostitelji po 21 %.

Odgovor zahtijevam i u pisanoj formi.

ODGOVOR

Vi ste poslaniče Konjeviću postavili više pitanja u jednom pitanju, ne znam je li to poslovniki, trebalo bi puno više vremena i da ih priprelim i na njih odgovorim, ali sam i mimo toga anticipirao Vaša pitanja i prije nego što sam ih dobio. Naravno i teme o kojima ćete govoriti. Ali čak sam se kladio sa potpredsjednikom Simovićem da ćete pomenuti namjane tri puta dok budete se obraćali meni, ali izgleda izgubio sam opkladu jer je to bilo četiri ili pet puta. Dakle, znam da je za Vas ovo interesantna tema i u ovom trenutku i zaista to poštujem i uvažavam, a istovremeno znam da je ova tema podložna svakakvoj interpretaciji u predizbornom vremenu.

Ali ne kažem da u konkretnim primjerima državnih preduzeća o kojima ste govorili i platama njihovih direktora za to nema osnova.

I sam cijenim da su određene zarade menadžera u kompanijama u većinskom državnom vlasništvu nepristojno visoke za prilike u kojima živimo. Bez zalaženja u opravdanost i utemeljenost u pogledu ostvarenih bilansa. Vjerujem da će taj kriterijum biti brzo razmatran na Vladi.

Dakle, iako se nije tako moglo zaključiti iz načina Vašeg izlaganja - u konkretnom imamo približne poglede.

Da budem direktan - zakon mora biti jednak za sve i insistiraću da menadžeri kompanija pripreme akte o zaradama zaposlenih u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Sa druge strane, ne mogu da dopustim da izdvojeni slučajevi budu reper za cijeli sistem, kako Vi to želite predstaviti, te da prećutimo činjenicu da se sa značajnim brojem preduzeća upravlja domaćinski, na način koji može poslužiti za primjer.

A ti ljudi su praktično nedužno osuđeni i tu moramo biti poštteni. Nije svaki direktor isti, kao što nije ni svaki poslanik isti! To znamo Vi i ja.

Na svu sreću, svaka od pozicija na kojima se nalazimo, podložna je promjenama.

U odnosu na drugi dio Vašeg interesovanja, a koji je praktički politička varijacija Vaših ranijih pitanja o kojima smo nekoliko puta govorili, moram primijetiti jednu pozitivnu stvar: Na početku mandata poredili ste Crnu Goru sa regionom, a danas nas poredite sa državama članicama Evropske unije.

To je fakat i napredak, poslaniče Konjeviću.

Primjećujem da ipak govorimo o rastu prosječne plate, ne o smanjenju i stagnaciji. Govorimo o zaposlenima, i rastu zaposlenosti, a ne o nezaposlenosti. Dakle, postoji određeni progres. I dobro je da ga čak i Vi registrujete.

Siguran sam – da ste i sami umjeli i mogli bolje, uradili biste to za vrijeme dok ste bili u izvršnoj vlasti. Ali mnogo je komfornije voditi, tačnije ne voditi već zagovarati politiku, iz udobnosti opozicione fotelje. Kada me već pitate za kašnjenje u odlukama u finansijskom sektoru, sjećam se, poslaniče Konjeviću, Vašeg konzervativnog stava kao bivšeg minsitra finansija na sve zahtjeve koji su dolazili iz privrede kao što i sadašnji ministar finansija u mojoj Vladi takođe ima konzervativan stav i veliki oprez zbog ukupne slike očuvanja finansijske stabilnosti i ekonomije u cjelini. Ako bih se sjećao rekao bih da ste vi biti tada konzervativniji, jer nijeste udovoljavalli zahtjevima za razliku od ministra Radunovića koji to često radi pa čak i kada ne dobije moju saglasnost. Siguran sam da ste i sami, kao što sam rekao, umjeli i mogli bolje.

I kada već pominjete opterećenja za poslodavce, dozvolite da podsjetim da Vlada u kontinuitetu pokazuje spremnost da umanji poreska opterećenja po osnovu rada. Samo tokom 2019. godine Vlada je predložila značajne izmjene poreskih propisa koji dokazuju ovu tvrdnju. Slušajte me poslaniče Konjeviću, nećete naći papire i dobiti podatke u međuvremenu. Slušajte, mnogo su jaki moji argumenti.

Naime, krajem 2019. godine izvršeno je potpuno ukidanje tzv. „krizne stope“ poreza na dohodak fizičkih lica, te se dohodak fizičkih lica u Crnoj Gori oporezuje po jednoj od nižih stopa u Evropi od 9%. Mi čak mislimo ili ja mislim da treba da bude i niža. I da čak dio smanje stope poreza na dobit treba da ide u reinvestiranje. Takođe, tokom 2019. godine izvršeno je umanjenje stope doprinosa za zdravstveno osiguranje na teret poslodavca za dva procentna poena, te je između ostalog, učešće poreza i doprinosa u bruto iznosu umanjeno na oko 39%.

Kada su u pitanju izmjene dva zakonska rješenja o kojima ste govorili - Zakon o porezu na dodatu vrijednost i Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju, i sami ste svjesni da je riječ o

vrlo kompleksnim pitanjima, koje je, opet kažem, mnogo komfornije komentarisati iz Vašeg ugla. Lično sam insistirao da taj Zakon o porezu na dodatu vrijednost imamo prije, ali poštujem stav mog resora. Nemam, kao što sam rekao, taj komfor da samo komentarišem, već moram donositi odluke od kojih zavisi ekonomski život u Crnoj Gori.

I po pitanju poreskih politika, i po pitanju penzijskih prava, Vlada blisko saraduje sa domaćim i inostranim partnerima, kako bi predložena rješenja bila u skladu sa međunarodnim standardima i održiva na duži rok.

Dakle, ne da posežemo za populističkim rješenjima (to je najlakše) već da tražimo ona koja će dati najbolje rezultate sa najmanje negativnih efekata.

Ono što takođe želim da istaknem, a to je da gotovo nema dana da u Vladi ne vodimo razgovor sa udruženjima poslodavaca i sindikatima. Juče smo, na primjer, imali sastanak sa predstavnicima Privredne komore. Pozivam ih, neka kažu, da li su ikada do sada imali ovako otvoren pristup od strane Vlade? Da li se ikada saradivalo ovako blisko kao sada?

Mi u Vladi nijesmo ni slijepi ni gluvi na zahtjeve poslovne zajednice kako to pokušavate da predstavite.

Pokazala je to i situacija sa korona virusom. Svi su mogli da vide kako je privreda pritekla u pomoć u najtežim momentima i kako je Vlada pružila ruku onom dijelu privrede koji je najdirektnije i najviše osjetio posljedice.

I opet, na tom planu, svakodnevno komuniciramo i zajednički tražimo modele za brži oporavak ekonomije. Samo na taj način – ako radimo, a ne ako samo govorimo o tome, možemo doprinijeti i povećanju standarda naših građana i boljem kvalitetu života.

Istini za volju, cijenim da smo u uslovima opstrukcije kakve smo imali sve vrijeme ovog mandata, nije je, dugo sam u politici u Crnoj Gori, ovakve opstrukcije, odavno nije bilo, institucionalne za realizaciju ključnih strateških politika na svakom koraku, uspjeli smo da održimo ispravan kurs i odličan trend, i da ćemo zajedno sa svima koji misle dobro Crnoj Gori i njenim građanima, nastaviti putem socio-ekonomskog napretka za dobro svakog pojedinca i svake porodice.

Hvala!

Klub poslanika Bošnjačke stranke, koalicije „Shqiptaret te vendosur – Albanci odlučno” – Forca, DUA i AA i Hrvatske građanske inicijative
Genci Nimanbegu

POSLANIČKO PITANJE

Gospodine predsjedniče Vlade,

Prilika je da napravimo presjek stanja i dostignuća u ovom mandatu, da podsjetim kako za nas poslanike, Vas u Vladi, a povrh svega javnost i građane Crne Gore, na ustavnu obavezu iz Poglavlja Posebna manjinska prava, član 79 Ustava Crne Gore glasi:

Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemče se prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima:

- 1) na izražavanje, čuvanje, razvijanje i javno ispoljavanje nacionalne, etničke, kulturne i vjerske posebnosti;
- 2) na izbor, upotrebu i javno isticanje nacionalnih simbola i obilježavanje nacionalnih praznika;
- 3) na upotrebu svog jezika i pisma u privatnoj, javnoj i službenoj upotrebi;
- 4) na školovanje na svom jeziku i pismu u državnim ustanovama i da nastavni programi obuhvataju i istoriju i kulturu pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 5) da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu organi lokalne samouprave, državni i sudski organi vode postupak i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 6) da osnivaju prosvjetna, kulturna i vjerska udruženja uz materijalnu pomoć države;
- 7) da sopstveno ime i prezime upisuju i koriste na svom jeziku i pismu u službenim ispravama;
- 8) da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu tradicionalni lokalni nazivi, imena ulica i naselja, kao i topografske oznake budu ispisani i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 9) na autentičnu zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima čine značajan dio stanovništva, shodno principu afirmativne akcije;
- 10) na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave;
- 11) na informisanje na svom jeziku;
- 12) da uspostavljaju i održavaju kontakte sa građanima i udruženjima van Crne Gore sa kojima imaju zajedničko nacionalno i etničko porijeklo, kulturno- istorijsko nasljeđe, kao i vjerska ubjeđenja;
- 13) na osnivanje savjeta za zaštitu i unapređenje posebnih prava.

Ali ne samo iz Posebnog poglavlja Ustava o manjinskim pravima. Vladavina prava i jačanje demokratskih procesa u Crnoj Gori mora omogućiti ravnopravan socijalni, kulturni i najvažnije jednak ekonomski položaj manjinskih naroda.

Očekujem i pisani odgovor.

ODGOVOR

Poštovani gospodine Nimanbegu,

Zahvaljujem Vam se na pitanju koje ste postavili.

Društvo je jako, onoliko koliko je snažna veza među svim njegovim djelovima i vrijednostima. To je ideal kome teži svaka demokratska i prosperitetna zajednica.

Polazeći od iste osnove, da bez obzira na razlike jedni drugima budemo oslonac obnovili smo državnu nezavisnost i sačuvali vjekovni sklad različitih nacija i vjera koje žive u našoj zemlji.

To nas pak, ne oslobađa, već obavezuje da snažimo kariku multikulturalizma i multikonfesionalizma – jer smo gradeći neraskidive veze među svim narodima na ovom prostoru, odolijevali svakoj nevolji i svakom nevremenu. A samo takvi, bićemo i svakom dobru naredni.

Iako je Crna Gora primjer suživota i sklada, i država u kojoj su manjinski narodi svaki put, bezrezervno i u vrijeme velikih izazova, potvrdili privrženost našoj Državi – treba da razgovaramo o mogućnostima unapređenja uslova za još snažnije ostvarivanje prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, definisanih članom 79 Ustava.

Više puta sam istakao da se Vlada dosljedno zalaže za njihovu punu afirmaciju, a da su institucije garant uživanja manjinskih prava utvrđenih Ustavom i zakonima.

Pošto se Vaše interesovanje konkretno odnosi na rezultate ostvarene tokom mandata ove Vlade, dozvolite da taksativno ukažem na one najvažnije, koji se odnose na period neposredno za nama.

Naime, ostvaren je vidan napredak u razvoju i donošenju savremenog zakonodavnog i institucionalnog sistema za ostvarivanje, zaštitu i unapređenje prava manjina i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, koji je usvojen u aprilu 2017. godine, izvršena je reforma Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, koja je usmjerena ka eliminaciji potencijalnog konflikta interesa u odlučivanju, kao i na podizanju kvaliteta monitoringa i evaluacije podržanih projekata.

Takođe, značajno je unaprijeđeno funkcionisanje Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina, kao i Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Jednom riječju – ojačali smo sve tri institucije i obezbijedili im samostalnost i nezavisnost.

Paralelno, kroz izmjene i dopune pomenutog Zakona, u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili 5 % stanovništva, definisano je da u službenoj upotrebi bude i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, a što su pozdravila i nadležna tijela Savjeta Evrope.

Krajem 2019. godine donijet je i Zakon o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola, kojim se uređuje ovo važno pitanje po mjeri potreba svih građana koji žive u Crnoj Gori.

Funkcionalna nezavisnost trebala je biti ojačana i finansijskom sposobnošću i potencijalom institucija koje se bave afirmacijom manjinskih naroda, što smo i učinili. Zato se budžetom Crne Gore za funkcionisanje Fonda opredjeljuje najmanje 0.15% od tekućeg budžeta, a samo u mandatu ove Vlade za finansiranje projekata Fond je raspodijelio skoro 4 miliona eura, dok je u tekućoj godini za podršku projektima raspodijeljeno više od milion eura.

Takođe, za funkcionisanje i realizaciju programskih sadržaja albanskog, bošnjačkog, muslimanskog, hrvatskog, srpskog i romskog savjeta obezbjeđuju se budžetska sredstva koja su od 2018. godine udvostručena u odnosu na prethodni period, i ukupno iznose 600.000 eura, odnosno 100.000 eura za svaki manjinski savjet na godišnjem nivou.

Dodatno, za rad Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina opredijeljen je budžet koji na godišnjem nivou iznosi oko 300.000 eura, i njegov zadatak je promocija i zaštita manjinskih prava, podsticanje očuvanja, razvoja i izražavanja kulture manjinskih naroda.

Treba napomenuti da je za posljednje tri godine Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u pet prioritarnih oblasti opredijelilo preko 3,5 miliona eura za projekte nevladinih organizacija, od čega više od milion eura za unapređenje, zaštitu i promovisanje manjinskih prava.

Posljednje, ali ne i najmanje važno - Vlada je u ovom mandatu donijela i Strategiju manjinske politike 2019-2023, kao dokument kojim su definisane mjere za dalje unapređenje položaja manjina u Crnoj Gori.

Poslaniče Nimanbegu,

Unapređenje i zaštita prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica je stalni zadatak na planu očuvanja i razvijanja njihove kulture i posebnosti. I ne samo zadatak, već privilegija našeg društva koju moramo da negujemo. Riječju – amanet koji ostavljamo budućim generacijama.

Nažalost, mnogi ovu temu devalviraju kroz svoje dnevno-političke aranžmane. Zato hvala na prilici da govorim o manjinskim narodima i kulturama, kojima će naša zajednička država ostati garant bezuslovnog poštovanja prava, kao temeljnih vrijednosti demokratske i evropske Crne Gore.

Hvala na pažnji!

Klub poslanika SNP – DEMOS

Miodrag Lekić

POSLANIČKO PITANJE

Pošto je istekao rok trajanja obmana vlasti očigledno je da su u Crnoj Gori pravna sigurnost, socijalna pravda, održiva ekonomija, evropske vrijednosti i integracije, građanska demokratija,

međunacionalna kohezija, nezavisno sudstvo, slobodni mediji ostali mrtvo slovo na papiru. S tim u vezi, predsjedniče Markoviću postavljam Vam pitanje, koje sa nekoliko elemenata čine cjelinu:

Da li je tkz. reformska inicijativa ambiciozno nazvana „Savez za Evropu“, koja je medijski bila promovisana razgovorima sa društvenim subjektima, bila još jedna politička priredba ili možete da pred građanima Crne Gore saopštite njene rezultate u interesu demokratskog preobražaja društva?

S tim u vezi, a prelazeći na teren realnog života, naše građane će zanimati i Vaš dalji odgovor: Da li ste lično svjesni poraznog bilansa, u kojem ste umjesto građenja evropskih standarda, zajedništva u zemlji, održive ekonomije i demokratskih institucija na bazi podijele vlasti – sve to sistematski razgrađivali?

Da li smatrate da je politički pogrešno, zapravo i nemoralno gurati građane ove zemlje u raskole na ivici unutrašnjih sukoba i žrtava, što sve činite, posebno partijski predsjednik države, zbog opsesivnog straha od gubljenja vlasti?

Posljednji primjer za takvu operaciju, kojim se inače bavi i međunarodna zajednica jeste sve riskantnije stanje u našoj zemlji nakon usvajanja pravno i politički problematičnog Zakona o slobodi vjeroispovijesti koji u posljednje vrijeme pokušavate, kako je javnost sa zakašnjenjem saznala, modifikovati u saradnji sa crkvom, bez znanja Skupštine jedino nadležne za izmjene istog zakona.

Sastavni dio iste materije zahtijeva i Vaše javno određenje na temu da li identitet treba graditi ili ugrađivati? I da li to treba da činite i putem brutalne propagande u kontrolisanim medijima i represijama policije koju ste zbog lakše instrumentalizacije i zamagljivanja odgovornosti izuzeli iz modela poznatih političkih sistema kontrolisane vlasti?

ODGOVOR

Poslaniče Lekiću,

Pošto ste Vi počeli od nečega što nije bilo predmet pitanja pa ga nijesam ni tretirao, a sada ste ga otvorili u kontekstu naravno cijelog Vašeg pristupa, a vezano za Budvu. Naravno dižući to na nivo dramatičnosti i zavjere koju priprema vlast kako bi sve u Crnoj Gori propalo, ili kako bi se svi u Crnoj Gori pohvatali za vratove i tako zajedno nestali. Čudi me to da Vi kao čovjek sa iskustvom, ne običnim profesionalnim iskustvom nego diplomatskim prije svega, a onda i ukupnim životnim, tako banalizujete stvari, pa čak iskazujete i veoma nizak nivo objektivnosti. To mi je zaista žao, i mogao bih da razumijem Vaš prigovor i da budem u stanju i potrebi da Vam odgovorim zašto policija, zašto obezbjeđenje. Da ste samo prije toga rekli kako je na onim prethodnim skupštinama odbornička većina tada, a evo sada govorim samo o onoj koja pripada Demokratskoj partiji socijalista bila maltretirana, zlostavljana ni od kog drugog nego od komunalaca, od vatrogasaca i neovlašćenih građana, pa i kriminalaca. Gdje ste tada bili poslaniče Lekiću? Gdje je tada bila Vaša demokratska kondicija? Gdje je tada bila Vaša objektivnost, pa da kažete i da to nije bilo pošteno i da to nije fer, i da je to atak na institucije, i da je to nelegalno, i da je to protivzakonito i da je to protiv kriminalno. Ne da nijeste rekli, nego znam da nikada nećete ni reći. I to ne govorite samo zbog toga, žao mi je što to kažem, jer sam u pripremi za Vaš odgovor sa Vama krenuo sa drugom tezom iz zadovoljstva da već

duže vrijeme u ovom Parlamentu Vi i ja na različite teme ne slažući se diskutujemo veoma sadržajno, ali se sada moram Vam reći prevršili mjeru da kažem te moje diskrecije i poštovanja Vas kao poslanika i naravno čovjeka sa zavidnim političkim, a i životnim iskustvom. Zašto se tada nijeste javili? Zašto nijeste optužili kada vatrogasci, komunalci maltretiraju jednu odbornicu za vrijeme dok obavlja svoju dužnost u lokalnom Parlamentu u skladu sa Zakonom u Budvi. Zašto nijeste reagovali kada ta ista grupa blokira saobraćaj po Budvi i onemogućava druge građane da vrše svoje dužnosti? To je zloupotreba vlasti. To je lokalni državni udar. I ako mislite da će Vlada ili vlast da to posmatra zbog toga što Vi ne pripadate političkoj opciji koja konstituše ovu Vladu, grdno se varate. Prema tome, Zakon mora biti jednak za sve. I za one u Budvi, i za one koji su tada bili većina a izgubili manjinu. Zašto nijeste poslaniče Lekiću bili kritični kada je ova prethodna većina tu većinu obezbijedila glasovima ova tri odbornika koji su promijenili svoj odnos prema toj grupi koju su podržavali zbog neostvarivanja programa. Dakle, nijesu došli ljudi sa Marsa, nego odbornici Crnogorske i jedan nezavisni odbornik koji su dali većinu Demokratskom frontu i Demokratama su sada rekli ne i dajemo većinu drugoj političkoj grupi koja treba na odgovorniji način da vodi Budvu. Zašto to tada nije bila korupcija, a ovo je korupcija. Zašto poslaniče Lekiću ? I zašto je problem za Vas i zašto Vam to smeta i zašto ste toliko nervozni ako crnogorska policija u skladu sa Zakonom štiti javni red i mir na teritoriji Države po kome je obavezna po Zakonu, pa makar i to bila Opština Budva u kojoj mrski DPS sa drugim odbornicima je obezbijedio političku većinu. To su pitanja o kojima na isti način treba da otvorimo, da podijelimo argumente, da vidimo ko je u pravu i da nađemo rješenje za Budvu. Ovo što Vi radite nije rješenje za Budvu. Ovo što ste Vi sada rekli to je mučenje bistre vode o kojoj sam ja pričao, a Vi ste htjeli da mi to spočitate.

Sada da se vratim na Vaše pitanje, jer i u okviru toga ima dosta tema koje možemo podijeliti, a vjerujem da ćemo to uraditi u nastavku. I da budem fer rekao sam to i želim da ponovim da zaista konstatujem da je proaktivan pristup kada ste Vi u pitanju, i kada je u pitanju Premijerski sat i teme koje otvarate za mene zaista dragocjen i podsticajan i zaista mi daje prilike da vodimo zanimljiv i konstruktivan dijalog. To se odnosilo i na Vaše današnje pitanje prije ovog dopunskog koje ste otvorili.

Ali da krenimo redom:

Inicijativu koju smo nazvali Savez za Evropu pokrenuo sam početkom februara, kada sam sve relevantne političke i društvene činioce pozvao na dijalog o svim pitanjima koja će pomoći da se prevaziđu podjele i iznađe zajednički imenitelj u interesu građana i naše evropske perspektive.

U periodu od 19. februara do 11. marta, gotovo svakodnevno, imao sam ozbiljne i detaljne razgovore sa predstavnicima nevladinog sektora, medija, šta god mislili o njima i društvenih organizacija koje su bile voljne da se uključe u ovaj dijalog, o čemu je javnost u potpunosti informisana.

Dijalog je morao biti prekinut zbog pandemije korona virusa i nastavljen je čim su se stvorile zdravstvene pretpostavke, dakle krajem maja, razgovorima sa predstavnicima političkih partija u ovom Parlamentu.

Kao što sam više puta istakao, svi ti razgovori odisali su otvorenošću, često i kritičkim tonovima i ako kažete da je to farsa. Vjerujte da ni meni nije uvijek bilo baš prijatno da se suočim sa

pojedinin ocjenama mojih sagovornika, ali to i jeste bila svrha inicijative – da bez dlake na jeziku govorimo o našoj stvarnosti, kako bi zajedničkom pameću i zajedničkim snagama ubrzali naš put ka Evropskoj uniji.

Nije, dakle, poslaniče Lekiću, riječ o bilo kakvoj politikantskoj priredbi, već o iskrenoj namjeri da našu evropsku perspektivu učinimo još izglednijom. Da politički dijalog i političku kulturu u Crnoj Gori unaprijedimo. U tom cilju sam i pokrenuo ovu inicijativu, nastojeći da djelujem proaktivno.

Zaista sam zahvalan svima onima koji su se odazvali mom pozivu i koristim priliku da ih i sa ovog mjesta uvjerim da će sve mudre i korisne ideje koje su mi predložili postati dio naše zajedničke platforme. To će biti platforma u cilju demokratskog napretka našeg društva ili barem imam takvu ambiciju.

O mom odnosu prema rezultatima tog dijaloga ću već sutra obavijesti Vladu koja mi je dala mandat da ga otpočnem. Daću političku ocjenu tog dijaloga, ali i predložiti, a već je pripremljen akcioni plan učesnicima dijaloga za dalji rad na važnim državnim pitanjima koja su pokrenuta, kojima će se baviti ova, ali vjerujem i nadam se sljedeća vlada.

Dakle, poslaniče Lekiću, uvijek postoje tri mogućnosti – da djelujete aktivno i pokrećete inicijative; ili da sjedite skrštenih ruku u nekoj debeloj hladovini; ili što je još najgore da djelujete destruktivno i omalovažavate trud onih koji pokušavaju da urade nešto korisno.

Ja sam uvijek birao ovu prvu mogućnost. Vi ste gospodine Lekiću izabrali da ne učestvujete u dijalogu za koji ste dobili poziv. Ostali ste figurativno rečeno u debeloj hladovini iz koje mi spočitavate loše namjere, što nije fer!

Pitali ste me, da li sam lično svjestan poraznog bilansa u kojem sam, umjesto da gradim evropske standarde, zajedništvo u zemlji, održivu ekonomiju i demokratske institucije – sve to sistematski razgrađivao.

Žao mi je ako nakon tri i po godine mandata ove Vlade i svih napora koje smo uložili u tom pravcu, niste registrovali napredak Crne Gore na planu dostizanja evropskih standarda i jačanja demokratskih institucija, kao i na uspostavljanju održive ekonomije. Eto slučajno, juče su nam države članice na neki način to i priznale. Nemam iluziju da ću Vas ja sada u par minuta uvjeriti da se Crna Gora danas i Crna Gora prije tri i po godine itekako razlikuju i da su pozitivni pomaci itekako očigledni.

Zadržaću se stoga na Vašoj konstataciji da je vlast sistematski razgrađivala zajedništvo u zemlji.

Moram i ja vas nešto upitati poslaniče Lekiću: na koju vrstu zajedništva vi mislite?

Da li je to zajedništvo na antifašističkom temelju Crne Gore? Ili vi taj dio zajedništva vidite kao reviziju naše antifašističke borbe, kao izjednačavanje oslobodilačke borbe i kolaboracije sa okupatorima? Da li vi to zajedništvo vidite kao prekrajanje naše istorije, i to onih najsvjetlijih stranica?

Nema zajedništva na ovoj temi.

Da li vi, poslanice Lekiću, to zajedništvo vidite na pristajanju na negiranje crnogorskog identiteta, na našem prihvatanju osporavanja crnogorske državnosti, na tezama da smo svi mi ovdje Srbi, a da su Crnogorci izmišljena nacija? Da li je to Vaša linija zajedništva? Da li je Crna Gora kao srpsko-ruska prćija, a ne kao članica NATO i EU, to Vaše zajedništvo čiji mi izostanak spočitavate? Da li porušen multinacionalni i multivjerski sklad u našoj zemlji Vi doživljavate kao put u zajedništvo? Imali ste priliku da ga branite ovdje u ovom Parlamentu prethodnih dana ali vas nigdje nije bilo, pa i na razuman govor i obraćanje potpredsjednika Skupštine prije par minuta imali ste upadicu u tom smislu.

Dakle, nema zajedništva ni na ovoj temi. Niti će ga ikada biti poslanice Lekiću.

Da li je vaša tačka zajedništva besprizorno nepoštovanje institucija države Crne Gore? Nepoštovanje zakona koje je donio ovaj Parlament u bilo kojoj atmosferi? Nepoštovanje zdravstvenih preporuka struke i nauke, i drastično ugrožavanje života naših građana o čemu svjedočimo ovih dana? Da li je naše pristajanje na takvo ponašanje mjera Vašeg zajedništva poslanice Lekiću?

Kada se oko ovih krucijalnih tema shvatimo i dogovorimo, onda možemo govoriti o zajedništvu u Crnoj Gori. Ne guramo, dakle, mi građane u sukobe, poslanice Lekiću, mi ih GURAMO, ako tako mogu reći, i u sigurniju i stabilniju budućnost, koju neće opterećivati naši istorijski raskoli. Ali, ne zavisi sve samo od nas kao što znate, uvijek postoji i druga strana. Maloprije smo govorili o drugoj strani u Budvi.

Dakle, politički konsenzus i kompromis, vođen našom integracijom u EU, stabilnošću i bezbjednošću zemlje, od nas očekuju i naši građani i birači, kao i međunarodni partneri.

Kao što sam naveo i u mom pozivu na dijalog u okviru SAVEZA ZA EVROPU, u tom duhu, otvoreni smo za svaku inicijativu koja će tome doprinijeti. Na ovaj način ćemo potvrditi političku zrelost i posvećenost, kakva se očekuje od zemlje članice NATO i najnaprednijeg kandidata za članstvo u EU. Da ponovim, i juče nam je to priznala i Evropska unija.

Kada ste onako grubo govorili o Javnom servisu da Vam kažem da kritike na naš Javni servis nisu neobičajne, uvijek će ih biti, ali te kritike trpe i BBC, i CNN, pa ih trpe i od predsjednika država moćnijih nego što smo mi. Dakle, kritika je nešto što se podrazumijeva u demokratskom društvu i u razlikama koje imamo. I to nije razlog da kompromitujemo i vrijeđamo ljude koji rade u tim institucijama, i u toj televiziji.

Klub poslanika Socijaldemokrate i Liberalna partija Crne Gore

Boris Mugoša

POSLANIČKO PITANJE

Da li Vlada Crne Gore razmatra mogućnost smanjenja fiskalnog opterećenja na zarade, posebno u dijelu doprinosa?

Nivo fiskalnog opterećenja rada jedan je od važnih faktora podsticanja privrednih aktivnosti, odnosno poslovnog i investicionog ambijenta. Niže oporezivanje zarada doprinosi smanjenju

sive ekonomije, povećanju neto zarada i podsticanju zapošljavanja. Ovo je posebno značajno za lica koja primaju niske zarade.

Molim Vas da mi odgovor dostavite i u pisanoj formi.

ODGOVOR

Uvaženi poslaniče Mugoša,

U sadržini vaših pitanja, u kontinuitetu, prepoznajem nastojanje da se novim rješenjima i novim ekonomskim modelima, unaprijedi naše ekonomske i privredne mogućnosti. To je pristup koji bi trebao da bude još snažnije promovisan u ovom Domu, posebno u vremenu krize izazvane koronavirusom.

Vežano za Vaše današnje pitanje želio bih da istaknem sljedeće:

Poresko opterećenje rada u Crnoj Gori je na nivou prosjeka u Evropi i smanjeno je sa preko 60% bruto zarade zaposlenog, koliko je iznosilo devedesetih godina, i sa oko 50% u godinama kada je uveden euro, na oko 40% koliko imamo danas.

Da Vlada posvećeno radi na stvaranju uslova za poboljšanje životnog standarda svih građana, a posebno onih sa najnižim primanjima, svjedoči i odluka kojom je minimalna zarada povećana za 15% u 2019. godini. Uporedo sa tim, kako se ne bi usporio rast zaposlenosti i konkurentnost privrede, odnosno kako bi se smanjilo ukupno poresko opterećenje rada, smanjena je i stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje na teret poslodavca za 2 procentna poena od jula prethodne godine. Obje izmjene stupile su istovremeno, 1. jula 2019. godine.

Takođe, od 1. januara ove godine smanjena je viša stopa poreza na dohodak fizičkih lica sa 11% na 9%, čime se dodatno umanjuje ukupno poresko opterećenje rada i stvara mogućnost daljeg povećanja zarada.

Dakle, čak i u vremenu fiskalne konsolidacije koju sprovodimo od početka 2017. godine, Vlada ne samo da nije povećavala, nego je smanjivala poresko opterećenje rada. Naravno, zahtjev su uvijek bili izdašniji.

Svakako, svjesni smo činjenice da je u cilju jačanja konkurentnosti privrede i daljeg povećanja zarada crnogorskih građana, potrebno dodatno raditi na smanjenju poreskog opterećenja rada, što je svakako dio naše ekonomske politike.

Međutim, u novonastalim uslovima posebno moramo voditi računa da se ne dovede u pitanje dugoročna stabilnost i održivost javnih finansija, jer porezi i doprinosi imaju značajno učešće u ukupnim poreskim prihodima. Mislim da ste i Vi na to ukazali sada svom pristupu.

Trenutna ekonomska situacija uzrokovana virusom COVID-19 i mjere koje smo donijeli, po sadašnjim procjenama za posljedicu će imati smanjenje prihoda budžeta za oko 350 miliona eura u odnosu na plan za 2020. godinu, što iziskuje traženje modela za dodatno finansiranje.

Posebno naglašavam da zbog smanjenja stope doprinosa na zdravstveno osiguranje koje je u primjeni već godinu dana, za prvu polovinu tekuće godine registrujemo niže prihode za oko 12 miliona eura.

Ovaj pad uzrokovan je dijelom i padom ekonomske aktivnosti usljed pandemije korona virusa, ali je on najvećim dijelom rezultat niže stope doprinosa na zdravstveno osiguranje, što se vidi

i na osnovu naplate doprinosa za PIO i doprinosa za nezaposlenost koji bilježe blagi rast u odnosu na isti period prethodne godine.

I pored svega navedenog, znate da smo i u periodu teške krize izazvane epidemijom, sa posebnim senzibilitetom, konkretno i pravovremeno djelovali u cilju očuvanja zaposlenosti.

U toku aprila i maja ove godine za subvencionisanje plata za 65 hiljada zaposlenih isplatili smo bruto iznos od 32,5 miliona eura. Već smo za 250 novozaposlenih lica odobrili subvencionisanje plata na period od 6 mjeseci. To je bila jedna od linija drugog paketa. Do polovine juna, ukupan iznos odloženih poreza na dohodak fizičkih lica, doprinosa i obaveza nastalih po osnovu reprograma poreskih potraživanja iznosi preko 45 miliona eura.

Poslaniče Mugoša,

Kao što sam i više puta do sada ponovio, ime i prezime ove krize koja je zadesila cio svijet je NEIZVJESNOST.

U takvim uslovima, ishitrene ili ekonomski nedovoljno odmjerene odluke mogu stvoriti dodatni rizik. A vrijeme koje živimo, traži brze odluke, ali prije svega odluke sa najmanjim mogućim rizikom.

Prioritet Vlade ostaje očuvanje ekonomske stabilnosti, i očuvanje postojećih radnih mjesta, kao preduslova održivosti javnih finansija. Stoga u situaciji ugrožene likvidnosti Budžeta, u kratkom roku nije realno očekivati dodatno smanjenje poreskog opterećenja rada.

I pored navedenog, u narednom periodu radićemo na analizi i unapređenju poreskog zakonodavstva, kao i instrumenata za njegovu primjenu, sve u cilju očuvanja konkurentnosti privrede i unapređenja životnog standarda naših građana.

Ovo oko sive ekonomije smo se više puta složili, tako da sam potpuno saglasan sa tim.

Hvala na pažnji!

Posebni klub poslanika

Goran Radonjić

POSLANIČKO PITANJE

Kada će se radnicima fabrike „Radoje Dakić“ isplatiti ono što im se prema pravosnažnim presudama duguje, i time ispraviti dvodecenijska nepravda koju im Država nanosi?

Važnost ovog pitanja jasna je svakome u Crnoj Gori.

Tražim odgovor i u pisanom obliku.

ODGOVOR

Poslaniče Radonjiću,

Veoma je važno da se u ovom Domu govori o realnim potrebama naših građana. Izazovi i neizvjesnosti sa kojima se godinama suočavaju radnici fabrike „Radoje Dakić“, svakako zaslužuju pažnju i uključenost svih djelova vlasti.

Ovom naslijeđenom problemu, Vlada je od samog početka mandata pristupila odgovorno i sa namjerom da ga riješimo na zadovoljstvo radnika, i u najkraćem mogućem roku.

U tom smislu, i pored brojnih ograničenja sa kojima smo se suočavali na polju fiskalne konsolidacije, u najkraćim rokovima realizovali smo sve obaveze proistekle iz presuda Ustavnog suda.

Tako je zaključkom od 23. januara ove godine Ministarstvo finansija zaduženo da iz tekuće budžetske rezerve isplati sredstva po osnovu šest odluka Ustavnog suda od 26.07.2019. godine i 11.12.2019. godine, u ukupnom iznosu od 910.000 eura.

Ministarstvo finansija je, postupajući po presudama Ustavnog suda Crne Gore, podnosiocima ustavne žalbe, a to su stečajni povjerioci preduzeća „Radoje Dakić“, u propisanom roku isplatilo naknade u neoporezivom iznosu od po dvije hiljade eura, zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku iz člana 32 Ustava Crne Gore. Ova odredba garantuje pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Dakle, na ovaj način omogućili smo pravično zadovoljenje zbog povrede prava iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda za 455 bivših radnika fabrike.

Prošle nedjelje, dakle na sjednici održanoj 18. juna 2020. godine, Vlada je zadužila Ministarstvo finansija da iz tekuće budžetske rezerve, obezbjedi i isplati sredstva po osnovu još jedne odluke Ustavnog suda za ukupno 147 bivših radnika „Radoja Dakića“, u iznosu od 294.000 eura.

Ova odluka Vlade realizovana je juče.

Jasno je, međutim, da dosadašnjim isplatama nijesu obuhvaćeni ni svi radnici fabrike, niti je isplaćeno njihovo centralno potraživanje.

Ali je jasno i da ćemo izvršiti svaku sudsku odluku, u kojoj je Vlada obveznik postupanja.

U tom smislu, važno je napomenuti da je presudama Ustavnog suda konstatovano da se nakon otvaranja stečajnog postupka, koji se, podsjetiću, desio za mandata ove Vlade, bilježe prve konkretne aktivnosti na stvaranju pretpostavki za namirenje potraživanja radnika, i to poslije dužeg vremena.

Iako konkretna postupanja nijesu bila u našoj nadležnosti, što je i konstatovano u sudskim postupcima, Vlada će obezbijediti nesmetanu isplatu sredstva za pravičnu naknadu.

Dakle, uvaženi poslanici,

Zajednički zadatak svih nas u izvršnoj, zakonodavnoj i sudskoj vlasti jeste da omogućimo svakom pojedincu da pravda bude zadovoljena.

Tamo gdje ne uspijemo odmah, kako je to u jednom trenutku bio slučaj sa radnicima „Radoja Dakića“, dužni smo ispravimo grešku, postupajući u skladu sa praksom razvijenih društava. U

konkretnom, da obezbijedimo naknadu na ime pravičnog zadovoljenja, a zatim i da omogućimo isplatu osnovnih potraživanja.

Na taj način, zajedničkim naporima, osiguraćemo pravnu i svaku sigurnost našim građanima. Jer nema napretka bez rješavanja starih problema, ma koliko energije i strpljenja to iziskivalo.

Upravo Vlada pokazuje da država vodi računa o našim radnicima, i našim građanima.

Vjerujem da će i svi drugi učesnici u ovom složenom procesu dosljedno realizovati svoj dio obaveza. Nijedan radnik ne smije ostati zaboravljen i oštećen, a država je garant ispunjenja svih zakonitih i opravdanih potraživanja.

Hvala na pažnji.